

ձին զանազան պայտաններու մէջ
գտնուող եւ Երեւան քաղաքի մը
յետեւ առաւ իր քարէն կամ կա-
նաքի մը կարողութեան չափով
առաքել իմ կարողութեան չափով
միտ մասնակցած եւ ապաւին
այսօր դարձաւ աշխատութեան
մէջ եւ միջոցաւ համար, և կը ծախ-
մը իմ ինչ երեւոյթ, Մի անգամ և
եթի Մ. Երուսաղէմ պատմութեան
թեան տուիլ վարձը ընկալայ և
ամբողջապէս ծախս ըրի, և այն
պիտի ըլլայ առաջին և վերջին և
Պր. Հայրը կընայ միտմտ ըլ-
լալ որ Արդային Պատրիարքար-
այն եւս որ զիս քաջ կը ճանչ-
նայ, չէ երեւոյթ մտաբերած «ինչ
» քրտնական օժանդակութեան հա-
յայտը անդին անդին իմ կոչ-
» ման անյարմար պայտաններու
» գործածելով զիս », ինչպէս լսած
կ'երեւի ինք և իբր թէ կ'ըզուշա-
նայ հաստատել: Մեր Պատրիար-
քարանք չունի Մ. Երուսաղէմի գաւ-
առանք, և ոչ բացառական իշխա-
նութիւն ուր կամի կողմնորոշելու,
և ուս կամի բաշխելու: և ես,
գոհութիւն Ստանուշ, դեռ կարօտ
իմ անոր օժանդակութեան, և
կրնամ բաւականաբարութեամբ ապ-
րի իմ արհեստով և հանգստեան
թողական զոր ծէրութիւնը կը շը-
նործէ ինձ: Թող Արժ. Հայրն իր
բոլորաբար փնտռէ ազգային հաս-
տատութեանց մակարդի հացկա-
տանները:

Միայն միայն պատասխանելու
պատուարժան վարդապետին այն
խնդիրը որով անդիկանայութեան
կը յայտնէ իմ Մ. Երուսաղէմ ըրած
հետադարձութեանց երգակցու-
թեան, զոր ցարդ կ'անդիտանայ:
Սոյն կէտին վրայ երեւին լրա-
գիրք ալ գրեցին, և ցարդ օրինա-
ւոր պատասխան մը չառնելով յոյժ-
մէ որ անկ է, ամենուն մտքի մէջ
տարակոյտ կը տրեւէ:

Եւ այս խնդրոյ վրայ սա միայն
կրնամ ըսել թէ Մ. Երուսաղէմ
ինչ տրուած հրահանգը լիովին գոր-
ծադրեցի: Զինեցի միաբանական
ուխտին և նշանաւոր անդամի իւր
ընթացիկը անցեալին, և ներկայ
վիճակին, վանուց նիւթական և ել-
մտական վիճակն ստուգելով, պար-
տուց սկզբնապատճառն և հետզհե-
տէ անձան առիթ տուող պարագայ-

ներն որոնեցի, ցունաց և լատինաց
հետ պարբերաբար և երբեմն նաեւ
Ստորոգ և Հաղէպաց հետ մերայնոց
ունեցած անհամաձայնութեան և
կաշտ և կռիւներուն աղբիւրն և
պատճառները բնութեցի, և ի վեր-
ջոյ Միաբանական Գանձնախմբի մը
գործակցութեամբ: 1. Երբ կանոն
մը խնդրեցի, որոյ մէջ մասնա-
ւոր տրամադրութեամբ սահման-
ուեցան պայմանը, ընդունելութեան
յանդամակցութիւն Միաբանու-
թեան, պարտիք և իրաւունք միա-
ժեշտ ի միաբանական կենաց, որ
տաքստմն ի միաբանութենէ, Ժա-
նանգութիւնը, և վարդապետ մարմնի
պարտիք և իրաւունք Պատրիարքի,
Տնօրէն խորհրդոյ, Միաբանական
Ընդհ. Ժողովոյ և առանձինն. պաշ-
տոնակալաց Սուրբ Աթոռոյ, որը եւ
Լուսարարապետ Գարաբորութեանց
Տնօրէն, Երեւմտեց Տնօրէն: Ուսում
նապետ (որոյ իշխանութեան են-
դրուած են Միջերանոց Գոթմարան
Հանդերձատուն, Խօշտարան, Մօմա-
րան և Հիւանդանոց), Կալուածա-
պետ, Գարապարկար Դիւանապետ
Տնօրէն և Դուրեղակը, և վերջա-
պէս վարդապետ ընդհանուր Կանոն-
ներ և Միաբանական ուխտին բոլոր
պայտանակալաց սահմանեալ թիւի
և իւրաքանչիւրոյ եկեղեցական առ-
տիճանն և կարգն: 2. Տնօրինական
Սուրբ Տեղեաց և այլ նուիրատեղ-
եաց մէջ, օտարաց հետ ընկերովի
և առանձինն անցնող պայ-
թեանց, սեփականութեանց և ի-
րաւանց մանրապատմութեան ըմբռն-
կութիւն մը գրի առնել տուի:

Սոյն երկու երկաթիւթիւնը
տպեալ, և Միաբանութեան անցեալ
ուճեալուն մասց հայրներն, ներ-
կայ տարւոյ Երուսաղէմ, պարտուց
հաշիւուն և մանրամասն ցուցակը
հանդերձ գիտողութեամբ և առա-
ջարկութեամբ զանի բաժնետուն մը
Յոջներուն վրայ, ինչ սպաւորտեա-
րակաց մէջ դեմադրել ընդհանուր
կարգադրութիւն միտանել: Ներկայեցի
Պատուոց բարձրան Գանձնախմբով
և յատենի ընդհանուր Ազգ. Ժողով-
ոյ տանց ամենուն վրայ բաւական
ընդարձակ տեղեկութիւն ներկայեց:

է յետոյ, Կանոնադրին վաւերա-
ցումն մեզեւ տալու յաջողեցայ, և
Ս. Երուսաղէմի Աթոռոյ ընդ. Կեդր-
վարութեան առնելով թեանց նկատ-
մամբ մի քանի յորդուած ու նոր օ-
րէնք մ'առաջարկելով, վախճան
տուի պայտաններն:

(Մշակուած էւ էւ)
Ս. ԱՍԻՍԻՍԻՍ

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՐ
ՍԻՌՅԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
ՀԱՅՈՑ
1882-83

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՐ
ՎԱՐՃԱՐԿԱՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
(Գարաբորութեան)

Բ. Սեդր, գիւղ. նախակրթարան
Բացումն 3 մարտ 1884.
Միջին թիւ աշակերտաց 64
Ուսուցիչ 1
Տնտես 1

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Լուծումն
Թուարանութիւն — Տանտնային կո-
տորակը (աւարտած):
Պատմութիւն — Ազգային:
Աշխարհ. — Արեւական Թուրքիա:
Տնտ. լեզու — Նշան, Թարգմանութիւն
և ուղղագրութիւն:
Գեղարդութիւն — Ազգային և եկեղե-
ցական երգեցողութիւն:

Գործարարութիւն
Պր. Սեդր. Սոյն վարձարան բացուած
է Սոփիոյ Պատ. Գանձնախմբով ինա-
մօք որ կը վճարէր տարեկան 50 ոսկի
զուտ մը. սակայն երկամս ապա
մանապրկութեան աւարտուածն յետոյ
վարձարանին ծախքը Միացեալ Ընկե-
րութեանց կողմէն և ուսուցիչներու
հետ համաձայնութեամբ վճարեցին:

Պ. Տէն, գիւղական նախակրթարան
Բացումն 4 ապրիլ 1883
Միջին թիւ աշակերտաց 48
Ուսուցիչ 2
Տնտես 1

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Բ. Գործի, գիւղական նախակրթա-
րան երկուս
Բացումն 1 նոյեմբեր 1876
Միջին թիւ աշակերտաց 61
Ուսուցիչ 2

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Համառակ ընթերցանու-
թիւն: — Թիւ ճանաչողութիւն:
Պատմութիւն — Ազգային, Երեւելի ան-
ձանց (ներանցելի):
Աշխարհ. — Գերական (նախագիտելի):
Կրօնագիտութիւն:

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Համառակ ընթերցանու-
թիւն: — Թիւ ճանաչողութիւն:
Պատմութիւն — Ազգային, Երեւելի ան-
ձանց (ներանցելի):
Աշխարհ. — Գերական (նախագիտելի):
Կրօնագիտութիւն:

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Համառակ ընթերցանու-
թիւն: — Թիւ ճանաչողութիւն:
Պատմութիւն — Ազգային, Երեւելի ան-
ձանց (ներանցելի):
Աշխարհ. — Գերական (նախագիտելի):
Կրօնագիտութիւն:

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Լուծումն
Թուարանութիւն — Տանտնային կո-
տորակը (աւարտած):
Պատմութիւն — Ազգային:
Աշխարհ. — Արեւական Թուրքիա:
Տնտ. լեզու — Նշան, Թարգմանութիւն
և ուղղագրութիւն:
Գեղարդութիւն — Ազգային և եկեղե-
ցական երգեցողութիւն:

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Համառակ ընթերցանու-
թիւն: — Թիւ ճանաչողութիւն:
Պատմութիւն — Ազգային, Երեւելի ան-
ձանց (ներանցելի):
Աշխարհ. — Գերական (նախագիտելի):
Կրօնագիտութիւն:

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Համառակ ընթերցանու-
թիւն: — Թիւ ճանաչողութիւն:
Պատմութիւն — Ազգային, Երեւելի ան-
ձանց (ներանցելի):
Աշխարհ. — Գերական (նախագիտելի):
Կրօնագիտութիւն:

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Համառակ ընթերցանու-
թիւն: — Թիւ ճանաչողութիւն:
Պատմութիւն — Ազգային, Երեւելի ան-
ձանց (ներանցելի):
Աշխարհ. — Գերական (նախագիտելի):
Կրօնագիտութիւն:

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Լուծումն
Թուարանութիւն — Տանտնային կո-
տորակը (աւարտած):
Պատմութիւն — Ազգային:
Աշխարհ. — Արեւական Թուրքիա:
Տնտ. լեզու — Նշան, Թարգմանութիւն
և ուղղագրութիւն:
Գեղարդութիւն — Ազգային և եկեղե-
ցական երգեցողութիւն:

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Համառակ ընթերցանու-
թիւն: — Թիւ ճանաչողութիւն:
Պատմութիւն — Ազգային, Երեւելի ան-
ձանց (ներանցելի):
Աշխարհ. — Գերական (նախագիտելի):
Կրօնագիտութիւն:

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Համառակ ընթերցանու-
թիւն: — Թիւ ճանաչողութիւն:
Պատմութիւն — Ազգային, Երեւելի ան-
ձանց (ներանցելի):
Աշխարհ. — Գերական (նախագիտելի):
Կրօնագիտութիւն:

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Համառակ ընթերցանու-
թիւն: — Թիւ ճանաչողութիւն:
Պատմութիւն — Ազգային, Երեւելի ան-
ձանց (ներանցելի):
Աշխարհ. — Գերական (նախագիտելի):
Կրօնագիտութիւն:

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Գրիգորեան
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Լուծումն
Թուարանութիւն — Տանտնային կո-
տորակը (աւարտած):
Պատմութիւն — Ազգային:
Աշխարհ. — Արեւական Թուրքիա:
Տնտ. լեզու — Նշան, Թարգմանութիւն
և ուղղագրութիւն:
Գեղարդութիւն — Ազգային և եկեղե-
ցական երգեցողութիւն:

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագիտութիւն — Սրբազան պատ.
Մայր. լեզու — Աշխարհ. — Գերականու-
թիւն — Հարապրութիւն:
Թուար. — Տանտնային կոտորակը:
Պատմութիւն — Ազգային (աւարտած):
Աշխարհ. — Համառոտ (աւարտած):

Ուսումնական վիճակ
Կրօնագի

